

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/109/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113226700
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1113226700.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Michaely Královej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú D. I. U. I. C. X. P. F. K. Ú. , narodenú XX.XX.XXXX, zastúpenú procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, toho času umiestnenú v Krízovom stredisku B., so sídlom S. Č.. X, XXX XX I., dieťa rodičov: matka A.. D. Z. X. F. T. G. Á. Y. D. F. K. Á. , narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX Z., toho času P. XX, XXX XX I., právne zastúpená Mgr. Martinom Černákom, advokátom, so sídlom Zochova 5, 811 03 Bratislava, otec L. I. U. I. C. X. P. C. , narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XX, XXX XX Z., právne zastúpený JUDr. Libušou Dočkalovou, advokátkou, so sídlom Lachova 32, 851 03 Bratislava, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava I., so sídlom Kvetná 13, 820 05 Bratislava, za účasti Krízového strediska B., občianske združenie, so sídlom S. X, XXX XX I., v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu otca na pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu matkou a zverenie maloletého dieťaťa otcovi, o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou začaté bez návrhu, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a predbežného zverenia maloletej do starostlivosti otca, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I. č.k. 1P 123/2013-605 zo dňa 01. augusta 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 01. augusta 2016, č.k. 1P 123/2013-605, potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I. uznesením zo dňa 01.08.2016, č.k. 1P 123/2013-605, návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 20.06.2016 zamietol. Súčasne súd prvej inštancie zamietol aj návrh otca na zrušenie uznesenia Okresného súdu Bratislava I. č.k. 1P 123/2013-213 zo dňa 09.09.2014 v časti týkajúcej sa umiestnenia maloletej D. do Krízového strediska B..

2. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 20.06.2016 sa otec maloletej D. I. (ďalej len „maloletá“) prostredníctvom svojej právnej zástupkyne domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd predbežne zveril maloletú do osobnej starostlivosti otca a matke maloletej žiadal uložiť povinnosť prispievať na výživu maloletej mesačne sumou 30,- €. Súčasne sa otec domáhal zrušenia neodkladného opatrenia nariadeného Okresným súdom Bratislava I. č.k. 1P/123/2013-213 zo dňa 09.09.2014 v časti týkajúcej sa umiestnenia maloletej do Krízového strediska B..

3. Svoj návrh otec odôvodnil tým, že od nariadenia ústavnej starostlivosti (resp. dočasného umiestnenia v Krízovom stredisku B.) došlo k podstatnej zmene pomerov, odpadli dôvody pre trvanie náhradnej ústavnej starostlivosti, pre ktoré bola nariadená. Podľa vyjadrenia riaditeľky Krízového strediska B. sanácia vzťahu matky a maloletej sa vyvíja úspešne. Otec mal za to, že naliehavý právny záujem na nariadení neodkladného opatrenia je daný tým, že rodičia maloletej nežijú v spoločnej domácnosti a

maloletá je v náhradnej starostlivosti, a tento stav neprospieva rozvoju jej osobnosti. Matka maloletej je aktuálne hospitalizovaná v psychiatrickej liečebni, čo svedčí o tom, že dochádza opakovane k destabilizácii jej zdravotného stavu tak, ako v predchádzajúcom období. V zmysle znaleckých posudkov je nesporné, že tento fakt má negatívny dopad na rodičovské kompetencie a zručnosti matky. Otec uviedol, že je v záujme maloletej stabilizovať výchovné prostredie v domácom prostredí, na ktoré je zvyknutá, čo predpokladá jej návrat domov. Zverenie do starostlivosti otca predbežným opatrením má slúžiť k ochrane práv maloletej do doby, keď o výchove a výžive bude rozhodnuté v základnom konaní.

4. Súd prvej inštancie súčasne v rámci odôvodnenia uviedol, že na súde prvej inštancie prebieha konanie o návrhoch oboch rodičov o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D.. Matka sa návrhom doručeným súdu 05.08.2013 domáha zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti otcovi vo výške 130,- € mesačne. Otec maloletej sa návrhom doručeným súdu 15.08.2013 domáha zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti matke vo výške 30,- € mesačne a súčasne žiadal, aby súd matke maloletej pozastavil výkon rodičovských práv a povinností k maloletej.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že uznesením č.k. 1P 123/2013-213 zo dňa 09.09.2014, vykonateľným dňa 09.09.2014, súd prvej inštancie umiestnil maloletú do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov do Krízového strediska B., so sídlom S. Č.. X, XXX XX I., a súčasne zrušil neodkladné opatrenie Okresného súdu Poprad č.k. 14P 160/2013-17 zo dňa 18.07.2013 a neodkladné opatrenie Okresného súdu Bratislava I. č.k. 1P 123/2013-160 zo dňa 11.04.2014. Súd prvej inštancie mal za to, že v čase vydania rozhodnutia sú splnené podmienky stanovené v § 75a O.s.p., nakoľko maloletá D. I. sa ocitla bez akejkoľvek starostlivosti, pričom bol vážne ohrozený a zrejme aj narušený, priaznivý vývoj a zdravie dieťaťa. Súd mal za preukázané, že maloletá bola hospitalizovaná v NsP Poprad na detskom oddelení a vedenie detského oddelenia informovalo príslušné úrady a súd, že vzhľadom na vzniknutú situáciu, zdravotný stav dieťaťa a najmä vzhľadom na postoje oboch rodičov, bolo prijaté rozhodnutie o zotrvaní dieťaťa na oddelení. Súčasne bol zo strany nemocnice kontaktovaný ÚPSVaR Poprad s návrhom dočasného umiestnenia dieťaťa v krízovom centre do vydania konečného rozhodnutia súdu. Matka maloletej starostlivosť o dieťa aktuálne aj vzhľadom na vlastnú psychiatrickú diagnózu prestala zvládať, po návšteve maloletej v NsP Poprad v auguste 2014 sa o dieťa zaujímal iba telefonicky a zrejme sa zdržiavala v Bratislave. Maloletá matku odmietala. Suicídálne deklarácie, pre ktoré otec maloletú hospitalizoval na detskej psychiatrii, nesú v sebe prvky manipulativnosti a účelnosti zo strany dieťaťa aj zo strany otca. Aj keď otec prejavil záujem o osobnú starostlivosť o maloletú, súd prvej inštancie mal za preukázanú dôvodnú obavu, že otec nevhodným spôsobom manipuluje a ovplyvňuje dieťa, jeho správanie a starostlivosť o dieťa tak, ako ich má súd doposiaľ za skutkovo preukázané, a preto ani jeden z rodičov nie je spôsobilý zabezpečiť starostlivosť a výchovu maloletej v jej záujme.

6. Uznesením na pojednávaní dňa 05.11.2014 začal súd prvej inštancie konanie aj bez návrhu o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletou a nariadenia výchovných opatrení rodičom maloletej.

7. V rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia súd prvej inštancie ďalej uviedol, že uznesením č.k. 1P 123/2013-316 zo dňa 05.11.2014 dočasne zakázal styk otca s maloletou. V čase rozhodnutia o neodkladnom opatrení mal súd prvej inštancie za dostatočne osvedčenú závažnú skutočnosť týkajúcu sa vývoja maloletej, na základe ktorej mal za to, že i bez ďalšieho dokazovania a vyhodnotenia všetkých listinných dôkazov je nevyhnutné zamedziť a vylúčiť prípadné akékoľvek ďalšie ohrozovanie psychického a fyzického zdravia maloletej. Súd prvej inštancie zakázal otcovi styk s maloletou až do doby právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej alebo do vyhodnotenia nariadených výchovných opatrení; prihliadol na záujem maloletej, na ochranu jej osobnej integrity, či už fyzickej alebo psychickej. Na zreteľ vzal i právo maloletej na zachovanie jej vzťahu k oboj rodičom, a preto súčasne s nariadeným neodkladným opatrením rozhodol o výchovných opatreniach, za účelom posilňovania rodičovských kompetencií a zručností otca a rešpektovania role matky v živote maloletého dieťaťa a obnovenia vzájomných citových väzieb a vzájomných vzťahov medzi maloletou a matkou. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že aj napriek dočasnej absencii otca v živote maloletej do času, pokiaľ nebude možné vyhodnotiť závery nariadených výchovných opatrení, vyhodnotiť výsledky liečby otca (pokiaľ sa liečbe podrobí), je potrebné maloletú ochrániť a vylúčiť akúkoľvek hrozbu jej ujmy.

8. Súd prvej inštancie poukázal na to, že rozsudkom sp.zn. 1P 123/2013 zo dňa 05.11.2014 nariadil otcovi maloletej výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu, odbornému

poradenstvu na Referáte poradensko - psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad v trvaní 5 mesiacov od právoplatnosti rozsudku, za účelom poskytnutia pomoci pri posilňovaní jeho rodičovských kompetencií a zručností a rešpektovaní role matky v živote maloletého dieťaťa a súčasne matke maloletej uložil výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu, odbornému poradenstvu v Krízovom stredisku B., občianske združenie, S. X, I., za účelom poskytnutia pomoci pri posilňovaní rodičovských zručností, vzájomných citových väzieb a obnovenia vzájomných vzťahov na dobu 5 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

9. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 1P 123/2013-586 zo dňa 20.05.2016, vykonateľným dňa 02.06.2016, zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I. č.k. 1P 123/2013-316 zo dňa 05.11.2014 o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým dočasne zakázal styk otca s maloletou a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk otca s maloletou tak, že otec maloletej je oprávnený dočasne sa stretávať s maloletou každý štvrtok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod., vždy za asistencie psychológa alebo iného odborného zamestnanca povereného Krízovým strediskom B., so sídlom S. X, I.. Krízovému stredisku B. povolil zmeniť termín stretnutia z dôvodu prázdninového programu maloletej (účasť maloletej v letnom tábore, výlet).

10. Súd prvej inštancie v rámci rozhodovania o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by predbežne zveril maloletú do osobnej starostlivosti otca a zrušil doposiaľ platné predbežné opatrenie č.k. 1P/123/2013-213 zo dňa 09.09.2014 v časti týkajúcej sa umiestnenia maloletej do krízového strediska B., vyhodnotil všetky skutočnosti zistené za obdobie od nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá zverená do starostlivosti nahradzujúcej rodičovskú starostlivosť a ktoré by mohli mať vplyv na zmenu rozhodnutia súdu. Súd prvej inštancie sa súčasne zaoberal posúdením, či sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca, t.j. na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca.

11. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia poukázal na to, že znalec A.. A. A. z odvetvia psychiatria v znaleckom posudku č. XX/XXXX zo dňa 06.11.2015 vypracovanom na základe uznesenia súdu zo dňa 23.04.2015 o nariadení kontrolného znaleckého dokazovania pokiaľ ide o otca maloletej, nakoľko súd na účely rozhodovania o návrhu otca na zrušenie predbežného opatrenia o zákaze styku upriamil pozornosť na závery týkajúce sa možného výchovného vplyvu otca na maloletú tak, aby bolo možné prijať záver, či v danom prípade pominuli dôvody, pre ktoré bolo predbežné opatrenie o zákaze styku nariadené, uviedol, že otec maloletej má zmiešanú poruchu osobnosti. Na rozdiel od psychóz, či porúch nálady však nie sú poruchy osobnosti „ochorenia“ v pravom zmysle slova, jedná sa o extrémne vystupňované charakterové a povahové rysy, ktoré vedú k poruchám sociálnej adaptácie. Prítomné sú pretrvávajúce vzorce správania, ktoré sa odchyľujú od toho, čo očakáva príslušná kultúra a spoločnosť a sú relatívne stabilné. Porucha osobnosti je ego-syntónna, čo znamená, že ju subjekt považuje za svoju integrálnu súčasť, človek s poruchou osobnosti je s ňou stotožnený a nesnaží sa jej zbaviť. Vo vzťahu k vplyvu osobnosti otca na psychický vývoj maloletej znalec uviedol, že prejavy a vzorce správania blízke osobnostnej štruktúre otca vo vzťahu k maloletej, ktoré by mohli na jej vývoj negatívne vplyvať, sú najmä vystupňovanie konfliktogénosti, útočný a agresívny štýl v komunikácii vo vzťahu k matke, tendencie k manipulácii maloletej vo vzťahu k matke a snahy o jej vytesnenie zo života maloletej. Znalec odporučil súdu (č.l. 480) na základe výsledkov vyšetrovaní oboch rodičov, ako aj po konzultantom vykonaným psychologickým vyšetrovaním oboch rodičov, ponechať maloletú v starostlivosti štátu a pokiaľ ide o úpravu styku otca s maloletou navrhol upraviť tento pod dohľadom psychológa tak, aby bolo možné výsledky overiť v praxi, preto je podľa neho vhodné, aby prípadné psychologické intervencie na posilnenie rodičovských kompetencií a akceptovanie role matky v živote dieťaťa, ktoré otcovi odporučil, boli vykonávané v zariadení, ktoré pracuje s maloletou aj s jej matkou (krízové stredisko B.).

12. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že zo znaleckého posudku súdneho znalca A.. A. I., ktorý maloletú aj oboch rodičov opätovne vyšetril v januári 2016 a tiež z jeho výsluchu na pojednávaní dňa 16.05.2016, vyplynulo, že stav, aký znalec zistil vyšetrovaním otca, ako aj jeho interakciu s maloletou dovoľuje prijať záver, že obmedzenie rodičovských práv otca malo určitý pozitívny efekt, čo bolo badateľné aj v kontakte s D.. Znalec v rámci výpovede na pojednávaní uviedol, že otec sa síce v zásade nezmenil, ale objektívne treba povedať, že pokiaľ ide o závery z roku 2014 a závery z roku 2016 bolo badať pozitívne znaky, nakoľko nebolo prítomných toľko negatívnych prejavov v jeho správaní. Znalec na základe skutkového stavu zisteného na pojednávaní zastal názor, že je v záujme dieťaťa ponechať ho nateraz ešte nejaký čas v krízovom stredisku s tým, že podľa znalca nie je daný priestor na zrušenie

zákazu styku s otcom. Znalec odporučil súdu upraviť styk za asistencie a mal za to, že za súčasnej situácie a za predpokladu, kedy by rodičia v záujme dieťaťa, hoci ich možnosti v tomto smere považuje za obmedzené, dokázali prekonať svoje konflikty, bolo by možné docieľiť, aby sa dieťa stretávalo s oboma rodičmi.

13. Konajúci súd v ďalšom poukázal na svoje závery uvedené v uznesení č.k. 1P 123/2013-586 zo dňa 20.05.2016, ktorým zrušil dočasný zákaz styku otca s maloletou a neodkladným opatrením upravil dočasne styk otca s maloletou s tým, že na základe výsledkov doterajšieho dokazovania najmä poukazom na závery znalca - psychiatra A.. A. A. konštatované v posudku č. XX/XXXX a znalca - psychológa A.. A. I. prednesené vo výpovedi na pojednávaní dňa 16.05.2016, ako aj vzhľadom na výpoveď štatutárneho zástupcu Krízového strediska B., do ktorého starostlivosti bola maloletá umiestnená neodkladným opatrením č.k. 1P 123/2013-213 zo dňa 09.09.2014 dospel k záveru, že v danom prípade je nevyhnutné v záujme maloletej upraviť styk otca s maloletou, nateraz za asistencie psychológa, prípadne iného odborného zamestnanca krízového strediska, v ktorom je maloletá dočasne umiestnená s cieľom obnoviť vzťah otca s maloletou a tiež za asistencie psychológa napomôcť k zlepšeniu kompetencie otca v smere k rešpektovaniu role matky v živote maloletej. Súd prvej inštancie vzhľadom na uvedené upravil styk otca s maloletou tak, že otec maloletej je oprávnený dočasne sa stretávať s maloletou každý štvrtok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod., vždy za asistencie psychológa alebo iného odborného zamestnanca povereného Krízovým strediskom B. s tým, že do ďalšieho pojednávania zabezpečí správu o priebehu styku otca s maloletou, ktorej vypracovaním poverí psychológa Krízového strediska B. a ktorá bude slúžiť ako ďalší podklad pre rozhodnutie súdu o konečnej úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej.

14. Súd prvej inštancie rozhodujúc o návrhu otca po zvážení všetkých skutočností uvádzaných v ňom, ako aj všetkých okolností v prejednávanej veci vyplývajúcich z obsahu spisu, dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky vyžadované platnou právnou úpravou na vydanie neodkladného opatrenia v zmysle návrhu otca. Otec maloletej vo svojom návrhu žiadnym relevantným spôsobom neosvedčil vznik takej skutočnosti, na základe ktorej by bolo v záujme maloletej potrebné „nanovo“ bezodkladne upraviť pomery maloletej formou neodkladného opatrenia bez riadneho vyhodnotenia a ukončenia rozsiahleho dokazovania vykonaného v danej veci.

15. Sumarizujúc uvedené, mal súd prvej inštancie za to, že zmena, i keď dočasného rozhodnutia zverením maloletej do osobnej starostlivosti otcovi, je v tomto štádiu konania predčasná, nakoľko je potrebné v riadnom dokazovaní vyhodnotiť vzťah otca s maloletou, za účelom ktorého obnovy bol nariadený styk za asistencie psychológa. Súd prvej inštancie má za to, že bez vyhodnotenia skutočností, ktoré nastali po rozhodnutí súdu o zrušení zákazu styku otca s maloletou, teda bez doplnenia dokazovania, nie je možné rozhodnúť v zmysle návrhu otca neodkladným opatrením.

16. Uznesenie odôvodnil ustanovením § 324, § 325, § 329 C.s.p., § 363 C.m.p.

17. Proti tomuto uzneseniu podal včas odvolanie otec, ktorý v rámci svojho odvolania uviedol, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súčasne, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ako aj skutočnosť, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

18. Svoje odvolanie otec odôvodnil tým, že súd prvej inštancie sa zaoberal vyhodnotením všetkých skutočností zistených za obdobie od nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá zverená do starostlivosti nahrádzajúcej rodičovskú starostlivosť, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu rozhodnutia, pričom v tomto smere neexistuje riadne odôvodnenie. Súd prvej inštancie nevydal rozhodnutie v zákonnej lehote, nevyhodnotil zásadné fakty, a to ani v základnom rozsahu z hľadiska ustanovenia § 55 Zákona o rodine. Aktuálny stav je taký, že dňa 10.09.2016 maloletá bude už 2 roky mimo rodinného prostredia, nachádzajúc sa v náhradnej ústavnej starostlivosti, a to napriek tomu, že stále verbalizuje svoj záujem vrátiť sa k otcovi, pričom jej odmietavý postoj k matke je podchytený v mnohých správach

založených v súdnom spise. Otec v rámci svojho odvolania poukázal na to, že maloletá bola od neho odtrhnutá v roku 2012, kedy matka opustila ich spoločné bydlisko v Poprade a s maloletou odišla do Bratislavy. O dcéru sa staral počas opakovaných hospitalizácií matky, ako aj počas pracovnej vyťaženia matky. Dieťa po krátkej hospitalizácii bolo transportované priamo z nemocnice v Poprade do ústavu v Bratislave, pričom mu nebolo umožnené s dieťaťom v tejto situácii vôbec komunikovať. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 20.06.2016 ani k pojednávaniu, ktoré mu predchádzalo a uskutočnilo sa dňa 16.05.2016, nevykonal výsluch maloletej, aby zistil jej aktuálne postoje v prejednávanej veci. Pritom od predchádzajúceho pojednávania konaného dňa 25.03.2015 uplynula doba viac ako 1 rok. Výsluchu maloletej nič nebráni a dieťa je primerané a vyspelé svojmu veku, a preto vie vyjadriť svoj názor. Vykonanie tohto dôkazu má oporu v právnom predpise, čo je aktuálne aj medializované, a to s poukazom na § 100 ods. 3 O.s.p. a § 38 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku a § 116 Civilného mimosporového poriadku a taktiež podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa. Súd prvej inštancie za dobu od podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 20.06.2016 nielenže nezisťoval názor maloletého dieťaťa, ale nezisťoval ho ani v predchádzajúcom období od doručenia kontrolných znaleckých posudkov a neprijal žiadne vhodné opatrenia v záujme maloletej. A teda ním vydané rozhodnutie zo dňa 01.08.2016 nemôže obstať, lebo pre absenciu výsluchu maloletej je nepreskúmateľné. Uviedol, že na odôvodnenie zamietajúceho rozhodnutia si súd osvojil niektoré z vyjadrení súdneho znalca uvedených v bode 20. Súdu prvej inštancie v dobe vydania napadnutého rozhodnutia však bolo známe, že otec podal návrh na výkon rozhodnutia na súd dňa 28.07.2016, nakoľko to, čo o styku súd prvej inštancie konštatuje v tomto bode odôvodnenia, preukázateľne nie je zo strany ústavu plnené. Obnovenie vzťahu nariadené súdom je limitované vytváraním podmienok na plnenie súdneho rozhodnutia zo strany ústavu, a teda ústav neprikladá tomuto procesu náležitý význam. Otec uviedol, že aj keď sa nemohol stotožniť s postupom súdu prvej inštancie (umiestnenie dieťaťa do ústavu, zákaz styku otca s dieťaťom), rešpektoval všetky jeho rozhodnutia, keď boli vykonateľné a právoplatné. Naproti tomu ústav, v ktorom je maloletá umiestnená, vydané súdne rozhodnutie, ktorým je uznesenie č.k. 1P 123/2013-586 zo dňa 20.05.2016, o úprave styku otca s dieťaťom, nerešpektuje. Od nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré nadobudlo vykonateľnosť dňa 02.06.2016, mu umožnili stretnutie v ústave len 3 krát, a to podľa vlastnej úvahy. Prvé stretnutie otca s dcérou sa uskutočnilo dňa 16.06.2016, ďalšie v náhradnom termíne v piatok 15.07.2016. Pri prvom stretnutí za Krízové centrum B. asistovala jeho zamestnankyňa Z.. D. bez interakcie, ktorej maloletá nebola schopná odpovedať otcovi na triviálne otázky, bola zakríknutá. Vždy sa najprv pozrela na pani D. a podľa jej reakcií odpovedala. Pani D. sa tiež pred maloletou vyjadrila, že zariadi, aby D. nešla vypovedať na súd. Konfrontovanie sa s názorom otca pred maloletou nebolo vhodné. Maloletá v dôsledku jej prítomnosti nereagovala spontánne ako v minulosti, ale vo svojich bežných prejavoch bola blokovaná. Otec preto dospel k záveru, že ďalší pobyt maloletej v tomto prostredí jej nielenže neprospieva, a teda nie je v jej záujme, aby naďalej bola v ústave, pretože ďalšie zotrvávanie v náhradnej ústavnej starostlivosti môže vážne narušiť harmonický vývoj osobnosti, čo signalizovala psychologička krízového centra A.. U. D. už minulý rok vo svojej správe o priebehu výchovného opatrenia. Následne bolo ďalšie stretnutie v ústave, kde dostal prísľub, že dňa 18. augusta 2016 môže stráviť s dcérou dve + dve hodiny, teda spolu štyri hodiny, z toho dve hodiny ako náhradu za nerealizované stretnutia v predchádzajúcom období. Vzápätí nasledujúci deň ho ústav informoval, že styk sa nebude realizovať z dôvodu, že maloletá ide na týždeň do Senca. V tejto súvislosti sa dozvedel, že dieťa bolo u matky v dňoch od 23.07.2016 do 07.08.2016. Dieťa mu však uviedlo, že k matke bolo donútené ísť z dôvodu, že ústav bude mimo prevádzky. V tomto prípade zdôraznil, že matka na rozdiel od neho vôbec nemá upravený styk, a napriek tomu jej ústav bez problémov umožní kontakt s maloletou. Svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 20.06.2016 otec oprel o závery znaleckých posudkov, ktoré boli vypracované na základe uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 23.04.2015, nakoľko súd prvej inštancie po ich doručení neprijal sám žiadne vhodné opatrenia a neurobil tak ani na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 16.05.2016 (znalecký posudok č. 12/2015 zo dňa 06.11.2015, a znalecký posudok č. 13/2015 zo dňa 14.03.2016). Otec uviedol, že oba kontrolné znalecké posudky svedčia o tom, že pominuli dôvody, ktoré viedli k nariadeniu neodkladného opatrenia o zákaze styku otca s maloletou, ale aj o dočasnom umiestnení maloletej do Krízového strediska B.. Otec poukázal na to, že nie je možné prehliadnuť závery, ku ktorým dospel súdny znalec A.. A. I. v kontrolnom znaleckom posudku č. XX/XXXX zo dňa 14.03.2016 oproti ním vypracovanému predchádzajúceho posudku v bode 11, v ktorom odporúča zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca a v bode 12 uvádza, že nie je v záujme maloletého dieťaťa ponechať naďalej v platnosti rozhodnutie súdu o zákaze styku otca s maloletým dieťaťom. Na pojednávaní dňa 16.05.2016 súdny znalec A.. A. I.

uviedol, že pri vypracovaní kontrolného znaleckého posudku si nevedel predstaviť, že dieťa bude naďalej v starostlivosti krízového strediska. Zotrvával na názore, že zo psychologického hľadiska má kolísajúci duševný stav matky, ktorý charakterizuje striedanie fáz, remisí a relapsov primárneho duševného ochorenia, výraznejší obmedzujúci dopad na jej osobnostné a rodičovské kompetencie. Otec je podľa jeho zistení kvázi stabilnejší, s väčším rizikom absencie kooperácie, matka je zas schopná kooperovať, avšak má výraznejšie výkyvy. Otec poukázal na to, že nariadené kontrolné znalecké dokazovanie prinieslo alarmujúce závery o zdravotnom stave matky, v porovnaní s predchádzajúcim znaleckým posudkom. Zmena nastala ohľadom nedostatočnej kompenzácie bipolárnej afektívnej poruchy, avšak k tomuto základnému veľmi vážnemu ochoreniu sa pridružila aj závislosť matky od alkoholu. Napriek záverom kontrolných znaleckých posudkov ústav vytvára matke nadštandardné prostredie na sanáciu vzťahu s maloletou, a to bez ohľadu na to, že dieťa matku dlhodobo odmietalo. K zlomu vo vzťahu medzi matkou a dieťaťom prišlo údajne až pričinením sa nevlastnej sestry maloletej, ktorá v decembri 2015 maloletú navštívila v ústave a zobrala ju aj na nejakú svadbu. Maloletá však nikdy nežila so svojou nevlastnou sestrou (psychologičkou a psychoterapeutkou), ktorá je od nej o dvadsať rokov staršia a ani s nevlastnými bratmi v spoločnom domácom prostredí. Otec ďalej poukázal na to, že matka síce podstúpila hospitalizáciu, ale ide o jednu z mnohých, za účelom stabilizácie jej zdravotného stavu, ale neznamená to, že je vyliečená. Pokiaľ ide o závislosť na alkohole podchytenú kontrolným znaleckým posudkom, ktorú až do doby znaleckého vyšetrenia efektívne zastierala, je situácia iná. Vyliečenie zo závislosti z alkoholu je dlhodobou záležitosťou, a preto je predčasné robiť v tomto smere akékoľvek závery o jej náprave. Otec taktiež poukázal na to, že v závislosti na skutočnostiach uvedených v článku 1 nie je zrejme, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov súd prvej inštancie riadil, keď za základ svojho rozhodnutia pojal len odporúčania súdneho znalca modifikované jeho vyjadreniami na poslednom pojednávaní a o žiadnych vyššie uvedených okolnostiach, ani o zásadných záveroch a odporúčaní súdnych znalcov uvedených v kontrolných znaleckých posudkoch, sa nezmieňuje. Otec má zato, že aj keď sa po vypracovaní kontrolných znaleckých posudkov dôkazná situácia vykryštalizovala, súd prvej inštancie po ich doručení neprijal vôbec žiadne opatrenia v záujme maloletej za účelom obnovenia kontaktu s otcom. Napriek výzvam otca maloletej až do 20.05.2016 naďalej ponechal v platnosti zákaz styku otca a dieťaťa a dieťa ponechal v náhradnej ústavnej starostlivosti. Konanie v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa prebieha na súde prvej inštancie už tri roky bez meritórneho rozhodnutia, a preto nemôže obstať odôvodnenie, že zmena v tomto štádiu je predčasná. Veď dieťa, ktoré neustále niekoľko rokov verbalizuje svoj záujem o zverenie otcovi, čo potvrdila riaditeľka ústavu aj na poslednom pojednávaní dňa 16.05.2016, je po dobu dvoch rokov stále umiestnené v ústave na základe neodkladného opatrenia, ktoré je iba dočasného charakteru. Realizácia styku otca s maloletou v zmysle súdnej úpravy zlyháva, pre neochotu ústavu upraviť prázdninový režim dieťaťa tak, aby mohlo s ním stráviť určený čas za účelom obnovenia ich vzťahu. Otec má zato, že nariadenie neodkladného opatrenia je opodstatnené, pretože je v záujme maloletej stabilizovať jej výchovné prostredie a s prihliadnutím na jej názor návratom domov ukončiť provizórium, v ktorom sa dlhodobo nachádza. Otec je toho názoru, že práve výsledky doterajšieho dokazovania svedčia v prospech navrhutej zmeny. Situácia, kedy ústav „flexibilne“ tvorí prázdninový program maloletej tak, aby nemohol s dieťaťom tráviť určený čas, znamená nielen ďalšie predlžovanie existujúceho stavu, ale aj prehlbovanie stavu právnej neistoty. Na základe uvedeného otec navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel.

19. Odvolací súd preskúmal vec v celom rozsahu, keď pritom nebol viazaný rozsahom ani dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (§ 2 Civilného mimosporového poriadku) neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť respektíve zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné, a uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku).

20. Podľa § 65 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

21. Podľa § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

22. Podľa § 67 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

23. Podľa § 367 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

24. Podľa § 367 ods. 3 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

25. Podľa § 367 ods. 4 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

26. Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že maloletá D. má XX rokov, pričom z opisu skutkového stavu je zrejmé, že na Okresnom súde Bratislava I. prebieha konanie o návrhoch oboch rodičov o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D.. Matka sa návrhom doručeným súdu 05.08.2013 domáha zverenia maloletej do jej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti otcovi vo výške 130,- € mesačne. Otec maloletej sa návrhom doručeným súdu 15.08.2013 domáha zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti matke vo výške 30,- € mesačne a súčasne žiada, aby súd matke maloletej pozastavil výkon rodičovských práv a povinností k maloletej.

27. Účelom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery účastníkov, či už pred začatím konania alebo v priebehu konania. Zásadne sa ním neprejudikuje právo účastníkov a tretích osôb. Stráca svoje opodstatnenie akonáhle súd poskytne ohrozenému alebo porušenému právu definitívnu ochranu. Musí byť pritom daná aspoň naliehavá potreba predbežnej úpravy a nárok musí byť osvedčený.

28. Súd prvej inštancie správne vychádzal zo skutočností nachádzajúcich sa v spise a existujúcich v čase jeho rozhodnutia a na ich základe aj dospel k správnym záverom. Takéto rozhodnutie za žiadnych okolností neprejudikuje právo, nenahrádza rozhodnutie vo veci samej. Až v konečnom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie určí, komu bude maloletá zverená do osobnej starostlivosti, t.j. zistí, ktorý z rodičov má lepšie predpoklady vo vzťahu k starostlivosti o maloletú D., výšku výživného, zastupovanie a správu majetku a súčasne styk druhého rodiča s maloletou, ale až po vykonanom dokazovaní.

29. V predmetnej veci má odvolací súd za to, že ide o „špecifickú“ situáciu, kedy bola maloletá odobratá od rodičov (z nemocnice) a umiestnená do Krízového strediska B.. V tejto súvislosti je veľmi citlivou témou otázka zverenia maloletej prostredníctvom „neodkladného opatrenia“. Je prirodzené, že súd prvej inštancie bude musieť túto otázku citlivo a podrobne skúmať, keďže obaja rodičia vo veci samej žiadajú zverenie maloletej do osobnej starostlivosti. Za daných okolností je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie pri zamietaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia postupoval správne, ak skúmal zmenu podmienok od vydania posledného neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie pod č.k. 1P 123/2013-586, zo dňa 20.05.2016, v rámci ktorého súd prvej inštancie zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I. č.k. 1P 123/2013-316 zo dňa 05.11.2014 o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým dočasne zakázal styk otca s maloletou a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne upravil styk otca s maloletou tak, že otec maloletej je oprávnený dočasne sa stretávať s maloletou každý štvrtok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod., vždy za asistencie psychológa alebo iného odborného zamestnanca povereného Krízovým strediskom B., so sídlom S. X, I., pričom Krízovému stredisku B. povolil zmeniť termín stretnutia z dôvodu prázdninového programu maloletej (účasť maloletej v letnom tábore, výlet) a konštatoval, že nedošlo k zmene pomerov potrebných pre nariadenie neodkladného opatrenia respektíve pre zmenu už nariadeného neodkladného opatrenia. Nariadenie neodkladného opatrenia je špecifické v tom, že tu prevažuje požiadavka rýchlosti nad potrebou dokazovania, a preto pri jeho vydaní súd musí skúmať iba podmienky potrebné pre jeho nariadenie bez realizácie dokazovania. Inak povedané, od vydania posledného neodkladného opatrenia uplynul príliš krátky čas na to, aby sa dalo jednoznačne ustáliť, že práve otec má lepšie podmienky pre zverenie maloletej ako matka. V tejto „špecifickej situácii“ je preto potrebné zistiť, okrem vykonania ďalšieho dokazovania, aj prípadným výsluchom maloletej bez prítomnosti rodičov, aký je vzťah maloletej k matke, či došlo k

zmene postoja maloletej voči matke, aký je vzťah maloletej k otcovi, či došlo k zmene postoja maloletej voči otcovi, samozrejme za súčinnosti psychológa, ktorý vzhľadom k danej situácii buď odporučí, alebo neodporučí výsluch maloletej. Čo sa však týka samotného výsluchu maloletej D., jeho nevykonanie v tomto štádiu konania (t.j. v čase rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) nespôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, tak ako to tvrdil otec v rámci svojho odvolania. Vykonanie výsluchu maloletej spadá do realizácie dokazovania, v konaní pred súdom prvej inštancie, avšak vo veci samej, pričom pre nariadenie neodkladného opatrenia, respektíve pre jeho zamietnutie, realizácia výsluchu maloletej nie je potrebná.

30. Pokiaľ ide o námietky otca uvedené v odvolaní, vzťahujúce sa k údajnej nespolupráci Krízového strediska B., v tejto súvislosti musí odvolací súd uviesť, že otec by mal pozitívnejšie spolupracovať s Krízovým strediskom B., a mal by sa snažiť nadviazať s ním dobrú spoluprácu a nie naopak útočiť a negovať vzájomnú spoluprácu (uvedené vyplýva zo správy Krízového strediska B. č.l. XXX). V tomto prípade odvolací súd zdôrazňuje, že otec má upravený styk každý štvrtok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod., mimo prázdninového režimu. Je prirodzené, že pokiaľ sa maloletá počas prázdnin v Krízovom stredisku B. nenachádza (výlet, tábor), nemôže byť sprostredkovaný ani styk otca s maloletou. Odvolací súd má za to, že Krízové stredisko B. nemá dôvod brániť vo vyhradenom styku otcovi s maloletou. Za týchto okolností odvolací súd konštatuje, že „zatiaľ“ nie sú splnené podmienky pre zverenia maloletej D. do osobnej starostlivosti otca neodkladným opatrením, inak povedané dôvody pre dočasné umiestnenie maloletej D. do Krízového strediska B. stále pretrvávajú. V tomto smere musí byť podľa názoru odvolacieho súdu vykonané ďalšie dokazovanie, ktoré je v dispozícii súdu prvej inštancie. Z týchto dôvodov preto ani nebol dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia vo forme zverenia maloletej D. do osobnej starostlivosti otca a taktiež nebol dôvod ani na zrušenie nariadeného neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá D. umiestnená do Krízového strediska B., t.j. neboli splnené podmienky podľa § 334 C.s.p., podľa ktorého súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

31. Odvolací súd na záver apeluje na oboch rodičov, aby sa snažili spolupracovať s Krízovým strediskom B., aby nadviazali kontakt s maloletou a aby obaja pochopili, že starostlivosť o deti a ich výchova je právom oboch rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Treba zdôrazniť, že rodič má právo sa s dieťaťom stýkať, nie je to však jeho povinnosť a nemožno ho k tomu nútiť. V Dohovore o právach dieťaťa v čl. 18 ods. 1 je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

32. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 422 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).